

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri jutraj; v ponedeljkah pa ob 8. uri jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrletno K 5.— mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 50.—. — Naročnina pošilja upravništvo.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnishvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredishvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petič vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
puš. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Še enkrat krajevna imena.

Ker smo že zadnjič primerno označili svoje stališče glede naših krajevnih imen — dopolnimo svoja izvajanja s par zgledi in dokazi.

Mi Slovenci imamo lepo ali grdo navado, da skušamo z vsakim tujcem govoriti o njih jeziku. To delamo deloma zato, ker večinoma obvladamo tudi bližnje tuje jezike deloma iz prijaznosti in popustljivosti. Tako govorimo z Nemcem po nemško, z Italijanom italijanski, pa tudi z bratom Hrvatom hočemo govoriti hrvaško, z vrlim Čehom se skušamo dorazumeti vsaj za silo v češčini in tudi Rusu — ako količkaj moremo — postrežemo — če-tudi s slabo — ruščino. Pravimo, da ima ta navada nekaj dobrega, nekaj slabega na sebi. Pokažemo sicer našo možnost v tujih jezikih — obenem pa tudi našo ponižnost, ko mi-slimo, da slovensčine ni treba nikomur znati — ker se mora na Slovenskem itak vsakemu po-streči v njegovem jeziku.

Naša prijaznost do tujcev pa gre v tem oziru pogosto veliko predaleč. Pripravljeni smo ne le govoriti v tujem jeziku ampak tudi potujčiti svoja imena lastna in krajevna. — Tako se Ivani pred Nemcem le pre-hitro izpremene v Johanne. Franceti v Fran-ze itd. Enako je s krajevnimi imeni, ki jih pri-tem tako radi pačimo in potujčimo — in to celo napram Slovanom. — Na Bledu nam je bilo naprijeto, da so n. pr. Rusi stalno imeno-vali vse kraje po nemško: Rotweinklamm, Rad-mansdorf, Wochein itd. Zakaj? Zato ker so ih tako imenovali vsi, ki so z njimi nemško govorili.

Imel sem priliko o tem govoriti z odličnimi ruskim učenjakom, ki je vedno tudi takrat kadar je nemško govoril, rabil dosledno le slo-venška krajevna imena. Rekel je: vi Slovenci sami sebe potujčujete, ker priznate vsako nem-ško ime kot veljavno. S tem, da sprejemate tuja imena, kažete svoje razpoloženje za po-tujčenje.

Ako govorite s tujcem v tujem jeziku, ni to nič nečastnega — nelepo pa je, ako s tem kažete, kakor da bi bili — na tuji zemlji. Za-kaj ne rabite dosledno le slovenskih imen. Imena so neizpremenljiva. Zato se govori tudi nemško: in Vintgar, in Jesenice, nach Ra-dovljica itd.

Po našem mnenju je imel mož popolnoma prav, ker bi morali sicer vsa svoja krajevna imena v vse jezike prestaviti. Ali ni značilno, da n. pr. Italijani rabijo za naše kraje — nem-ška imena ali pa še to po svoje popačijo. Ali naj vsako spakno priznavamo, kot naše krajev-no ime? Kakšno predpravo pa imajo Nemci v naši domovini? Da, mi sami smo krivi, da izgleda vse tako tuje, ker priznavamo tuja imena. Prav je o tem pisala »Soča«: Sedaj, ko so se izletniki vrnili iz raznih koncev domo-vine, bo marsikateri znal povedati v žalost-nih dvojnih, ki jih je sprejel na svojem po-to-vanju. V lepem Kamniku sem n. pr. opazoval mnogo hrvatskih letoviščarjev, ki so med se-boj govorili čisto hrvaščino in se navduševali zoper Madjare, natakarija pa so plačevali v nemščini. To v boljši čisto slovenski restavraciji. Natakarija je nemščino sicer dobro raz-umela, pa bi hrvaščino bila razumela najmanj tudi tako dobro, če ne bolje. V gorenskem v-laku so se drugi Hrvatje (lepi spol je bil kaj

močno zastopan) navduševali za naš krasni Veides, za tisti mirni Kronau in za industrijski Assling. Da, eden izmed njih je bil pred nekaj dnevi celo kod Gôrza po vohanski železnici! Bil sem ginjen. Še bolj ginjen sem bil, ko sem slišal slovenske narodne dame in njihove frajle govoriti blaženi daj. Tako v Ljubljani, Kamniku, Celju, Mozirju, Jesenicah, Zalcu.

Zaradi našega članka o krajevnih napisih, se je razkoračil dopisnik v »Grazer Tagblatt«. Pravi, da si tudi mi dovoljujemo sloveniti tuja imena, da pišemo: Monakovo, Inomost, Solnograd itd. To so imena mest, ki so se udo-mačila v našem jeziku — in ne pride nam na misel, da naj jih Nemci priznajo. Za Nemca je Salzburg Salzburg, kakor je zame Ljubljana samo Ljubljana, pa naj govorim v kateremkoli jeziku.

To je ono, kar smo hoteli povedati. Naša imena pričajo, da je domovina, v kateri pre-bivamo, naša last. Imena sama govore vsake-mu tujcu, da je to slovenska zemlja, — ako pustimo potujčiti krajevna imena in če ta ime-na priznamo, pustimo potujčevati svoje zem-ljo in praznavamo s tem, da imajo tu Nemci svoje pravice, tudi ako jih ni tu.

DOPISI.

Najprej denar. V prečinski fari, v Cegelnici je umrla žena revnega čevljarja Markoviča. To je bila tista mati, radi koje smrti se je hčer tako razburila, da bi bila kmalu od žalosti šla za materjo v grob. Župnik jo je sicer obhajal, a sedaj pride dolžnost to cerkveno spraviti na »oni svet«. V Ljubljani bivajoča sina sta naročila krsto ter jo poslala domov. Zdaj so očetu najprej nagajali pri sprejetju krste. Niso mu jo preje hoteli izročiti, predno je pripeljal več prič, da je on res mož umrle žene. Potem se je šlo za zvonjenje. Kakor znano, plačajo zvonove farani sami, a naši Kristusovi namest-niki si pustijo zvonjenje plačati za vsako po-trebo. Župnik je izjavil, da ne pusti preje zvo-niti, predno se mu ne zagotovi, da bo zvonjenje plačano. Nič ni pomagalo, da je vbogi mož zatrljeval svojo revščino, in da bodo zvonjenje že plačali, ko prideta sina na pogreb, moral je dati župniku zagotovilo, da bo res plačano zvonjenje in pogreb. Ko je bilo to urejeno, in je tudi dobil krsto, zopet v celi krščanski vasi ni bilo dobiti, da bi bil mrtvo ženo položil v krsto. Naposled se je mrtve usmilila ciganka v družbi neke ženske, ki ste mrtvo spravile v krsto. Župnik si je dal sicer dobro plačati po-greb, ni pa prišel na dom, temveč je počakal daleč na cesti spreveda. — Ta župnikov vz-gled jih je zopet mnogo »spreobrnil«, pravijo: Kjer ni denarja, ni farja.

Kislega Janeza »vbogojime« na Trški go-ri. Janez Brudar (vulgo »Kisli Janez«) iz Dal-jnega Vrha katoliške fars Prečina se je pri zadnjih občinskih volitvah postavil kot stra-sten klerikalec. To nedeljo je poromal na božjo pot na Trški goro. Spotoma se ga je na ka-toliški podlagi nažehljal, potem pa je šel v cerk-kev, pa kar pokrit. Pobožni verniki so ga opo-zorili, da to vendar ne gre hoditi v cerkvi po-krit, pa Kisli Janez je čakal, da mu je moral nekdo siloma izbiti z glave klobuk. Na to je odšel Janez iz cerkve. Ko pa je prišel mežnar pobirat okoli cerkve »za ofer«, ga je katoliški junak dvakrat z bičem udaril po glavi, češ, to imaš vbogajime. Na lice mesta so prišli orož-niki, katerim pa katoliški napadalec ni hotel

povedati svojega imena. Pa so ga vseeno po-gruntali, da je to vzor katoličan »Kisli Janez« doma iz Daljneg Vrha.

S Proseka pri Trstu, nam je poslal pri-jatelj »Dneva« pozdravno pesem g. S. Frloge, mestnega svetovaleca, ki jo je govoril kot slavnostni pozdrav ob 25. letnici proslave Haj-driha na Proseku. Pozdrav slove: Rojaki!

Let dvajset in pet je končalo,
odkar se krdelce je zbralo
v Proseku, da pesem bi pelo,
ž njo narodu srce ogrelo.
Tej pesmi smo zvesto služili,
njo v sreči, nesreči — ljubili.
V tej pesmi, ki čute nam blaži
ki duše nam v tugi tolaži.
V tej pesmi, ki naša je dika
nam srce veselo vzklika:
»Pozdravljam pevsko mi društva,
pozdravljeni znanci mi dragi,
pozdravljeni vsi, ki se zbrali
ste danes z okolice mile
in z daljnih in bližnjih okrajev!«
Na Prosek ste prišli, da pesem slavite,
da v njej sami sebe, in narod častite.
S to pesmijo krasno, preporno ljubavi,
ki srcu slovenskemu vsakemu pravi:
»Ta boj bratomorni, nevtušena strast,
kedaj bo zgubila nad nami oblast?
Kedaj bosta um in srce se združila,
da v slogi bi domu udano služila?
Kedaj bo osebnost zloglasna zavist,
odnehala v boj za lastno korist?
Kedaj bo zavednost slovenskih sinov,
otela domovje pogube, — grobov?
Da bratje, vi pesem ste prišli slavit
in v njej sami sebe in narod častiti!
Saj vredna je pesem v resnici vse slave,
ker ona ne nudi nam samo zabave!
Ko duša potrta nam mlo ječi,
ko v tugi, obupu srce krvavi,
je pesem slovenska, je miljenka naša,
ki žalosti srca in duše odnaša.
In trdna značajnost, ter ljubav prenila
do zemlje domače, ki nas odgojila —
odkod nam izvira — to marsikdo ve!
Od pesmi prenežne, ki sega v srce!
In ona je tista, ki v radosti, tugi,
ob smrti, poroki in priliki drugi
spremlja človeka od rojstva do groba.
Zato — sliši pesmica: »Tvoja zvestoba
izvablja nam klince iz srčnih globin...
Ti miljenka naša, tvoj živi spomin!
A vam, ki ste z njo me ljubili vsikdar,
veljaj preiskreno, navdušeni: Na zdar!!!«

Iz Zreč na Štajerskem se nam poroča: Tu so naši mladi tamburaši dne 18. avgusta pri-redili veselico, ki je bila kot prva v našem kraju izborna obiskana. Prireditelj je bila pov-sem nestranskarska in so se trudili zanjo naj-bolj nekaterniki, katerim je do izobrazbe med ljudstvom in ki so vse prej kot klerikalni. Sedaj pa pisarijo po »Straži« in »Slov. Go-podariju«, da je bila to prireditelj klerikalne dekliške in mladeniške zveze. Nekaj več poli-tiške poštenosti bi pa že lahko pričakovali.

DNEVNI PREGLED.

»Narodni svet.« Kako potrebna je neka na-rodna skupna avtoriteta, ki bi imela vrhovno odločilno kulturno, gospodarsko in narodno be-sedo, se nam kaže vedno boljbolj. Zadnji slu-čaj dijaških vžigalic nam je to pokazal še po-sebej. Glede viadne odredbe o dvojezičnih na-

pisih se ne zmeni nihče, da bi dal inicijativo za odpor. Potreben, prepotreben bi bil nekaj narodni kulturni svet, ki bi vodil strogo na-rodno politiko. Ustanoviti bi ga bilo preko se-danjih političkih strank, ker združevati bi imel zastopnike vseh strank in zvez kulturnih dru-štev, ki imajo isto narodno stremljenje. Tak »narodni svet« imajo Čehi, Poljaki itd. Nemci imajo »Volksrat«, ki vodi vso narodno nemško politiko in vsa germanizacija v Avstriji izvira od inicijativ te korporacije. Vsako važnejše vprašanje pride pred »narodni svet«. Če ga isti odobri, napno vse korporacije svoje sile, da se sklep izpelje. Pri nas pa nimamo narodne av-toritete, ki bi celo našemu gospodarskemu cep-ljenju zamogla poseči vmes, da ne trpi škode narod. Merodajni faktorji naj se takoj zganajo za ustanavljanje »narodnih svetov«!

Slovenske občine — protestirajte! Proti odredbi glede dvojezičnih napisov v samoslo-skih občinah naj občine same tudi protestirajo. Pri občinski seji naj se vloži pritožba glede odredbe, da bi slovenske občine morale nositi tudi nemška krajevna imena. Kako pridemo do tega! Po členu 19. državnega osnovnega za-kona imamo pravice do jezikovne in narodne ravnopravnosti v Avstriji. Kje naj jo iščemo v Avstriji za slovenski jezik, če ne v samosloven-skih občinah. In še to nam jo hoče vlada na-silnim potom vzeti. Tu se vidi, kako potreben bi bil tudi za Slovence »narodni svet«, ki bi v takem slučaju združil vse stranke, vsa dru-štva, vse kronovine za skupen nastop proti na-silju. Sedaj je to delo prepuščeno edino-le o-čločnosti in narodni zavesti občinskih svetov-alcev. Zatorej slovenske občine, pokažite, da se tudi posamezne ne daste ubiti in protestirajte same proti nečuten jezikovni odredbi vlade. Občinski možje, rešite čast slovenskega naroda in ne pustimo se sami omadeževati z dvojezično barvo.

Odlični slovenski politik se je izjavil glede boja »Dneva«, ki ga vodi zoper dvojezične na-pise na Kranjskem, sledeče: Vprašanje o dvoje-zičnosti napisov je tako važno, da bi se morala zavzeti vsa slovenska javnost. Ker ne moremo od klerikalcev ničesar pričakovati — je dolž-nost slovenske javnosti, da izpregovori. Kle-rikalci so bili proti avtonomiji občin in so sku-šali na zgoraj ravno z dvojezičnostjo kazati svojo lojalnost. To se je maščevalo. Vprašanje je bilo važno že za časa Winklerja. Ker pa se Winkler na zgoraj ni hotel pokazati preveč ra-dikalnega — da bi bil v slovenskih občinah slovenski, v nemških pa nemški napis — so ostali dvojezični napisi. Boj za napise v Ljub-ljani je znan. Naša dolžnost je, braniti samo-slovenske napise!

»Demokratska« stranka v kranjskem de-želnem zboru. K naši notici 76 volitev — 11 poslancev« izpopolnimo. Veleposestniki vo-lijo samo (ne 11) poslancev, enajsti mandat je kočevski. Ako je torej 50 nemških velepo-sestnikov, pride ravno pet volitev na enega poslanca. — Veleposestvo je torej pri kleri-kalnih volitvah reformah pravi znak klerikal-nega demokratizma. Veleposestniki so v de-želnem zboru po sedanjem volilnem redu in demokratskem času tak madež, kakoršen bi bilo krdo srednjeveških viteзов, če bi jih uredil v vrste moderne armade.

Povsod enaki. Slovaški narod ima s slo-venskim precej enako usodo. Po številu smo skoraj enaki — Slovakov je okoli dva milijona — in tudi po položaju smo — bratje. Znano je, kako težek boj bijejo Slovaki proti Mažarom.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Jezik za zobe, mojster!« je nadaljeval Franc I. z gesto visokostnega preziranjja.
»Naj ima torej meč besedo!
»Spravi se! Darujem ti življenje!
»Potegnite, gospod, potegnite! Videli bo-mo, koliko tehta vaš meč poleg lumpovega!
»Hodi, rokovanja! Ti si krvnikoy!
»In vi ste v mojih rokah!
Kralj je prebledel.
»Poslušaj!« je dejal še bolj visokomerno in zaničljivo. »Zadnjičkrat bi svetujem, da iz-gli-ni! Pod tem pogojem ti podarim življenje!
»In vi, gospod, poslušajte mojo zadnjo be-sedo!...«

Manfred je stopil korak naprej; roka se mu je iztegnila in konec njegovega prsta se je doteknil prsi Franca I.

»Prihodnji hip,« je dejal mladenič, »nado-mestim ta svoj prst s svojim bodalom, ako ne izpustiš te deklice!«

Njegov prst je bil težak kakor jeklo. Obraza obeh nasprotnikov sta se skoraj dotikala drug drugega; oba sta bila strašna, izpačena, blede kakor zid...

Franco je potopil svoj plameniči pogled v Manfredove oči. In čital je v njih tako blazno predzrednost in tako silno odločnost, da mu je obšla tilnik ledena slutnja, ki napove človeku bližino preteče smrti...

Kralj francoski se je prestrašil! Njegovim ustom se je izvil hripav, vzdih-

ljej sramote, in roka, ki je stiskala dekličino zapestje, se mu je polagoma razklenila...

Ves bled se je opotekel za korak nazaj... Nato za drugi korak... Nato za tretjega!

Umikal se je pod pritiskom železnega pr-sta, ki je počival na njegovih prsih...

Nato je Manfred povsili roko.

»Spravite se, sir!« je dejal z nezasišano mirnostjo.

»Rokovanja!« je zamrmral kralj zamolklo.

»Delaš se hrabrega, ker veš, da te obdajajo tvoji pajdaši v varstvu teme!...«

V tem trenutku je pešnila mladeničeve možgane nezasišana, brezumno smela misel.

In v tonu nepopisne nesramnosti je zabrusil kralju odgovor:

»Sir! Ob belem dnevu vam pridem pove-dat vprico vaših straž, da je lopov, kdor rabi silo proti ženski!«

»Ali prideš res?« je zarjul kralj.

»Pridem.«

»Kam?«

»V vaš Luvr!...«

Nato se je obrnil Manfred k deklici, ki je gledala ta prizor, trepetajoča in dreveneča od strahu.

»Ne bojte se ničesar,« ji je rekel s čisto rahlim glasom, ki se je čudno razlikoval od njegove prejšnje govorice.

Pogledala ga je s preplašenimi očmi in odgovorila:

»Saj sem pomirjena... odkar ste vi tu.«

Manfred se je zdrzil.

»Pojdiva,« je dejal kratko.

Podal je deklici roko in jo odvedel, zago-tovivši se s pogledom, da mu nihče ne sledi. Sicer pa mu niti ni prišlo na misel, da bi se znal kralj francoski ponižati do nloge vohuna! Tristo karakov dalje se je ustavil pred

majhno hiško meščanskega lica in udaril s trkalnikom dvakrat naglo zaporedoma po vratih.

Par trenotkov nato so se odprla; na pra-gu se je prikazal še mlad mož energičnega obraza, zamišljenega čela in z plamenico v roki.

»Spoznal sem vaše trkanje,« je rekel ta mož. »Vstopite, dragi prijatelji, in povejte mi, kaj vas vodi k meni... sreča ali nesreča?...«

»Mojster Dolet,« je odgovoril mladi mož resnobno, »prišel sem vas prosit gostoljubja za tega otroka...«

»D obročila nam je! Takoj zbudim svojo ženo in svojo hčer Aveto... Vstopite... moja hiša je vaša hiša...«

Žileta je stopila naprej, in njen mili obraz se je pokazal v svetli luči plamenice.

Manfred jo je videl; strašno občudovanje mu je napolnilo vzhicene oči...

»Oh!« je rekel sam pri sebi, »kako lepa in genljiva je v svojem deviškem vznemirjenju!«

Deklica pa je zamrmrala:

»Oh, kako se vam naj zahvalim, gospod.«

Zdajci pa se je zaslislal zamolklo hrup, ki je prihajal od daleč, iz globine temne ulice.

Mladi mož ni odgovoril Žileti, marveč je prijel domačina za roko.

»Prisežite mi, plemeniti moj prijatelj,« mu je dejal, »da boste čuvali tega otroka kakor svojo lastno hčer...«

»Prisežem vam!«

»In da jo najdem tu, naj se zgodi karkoli...«

»Prisežem!«

»Hvala vam, mojster Dolet,« je vzkliknil Manfred. »In zdaj zaklenite naglo svoja vrata! Do skorajšnjega svidenja!...«

Planil je ven ter izginil v temi, tja proti vrtatom Sen-Deni...

V.

Mail.

Kralj Franc je stal nekaj časa nepremično oči uprte v Manfreda in Žileto... Gledal je za njima, dokler se nista skrila v mraku; nato pa se je napotil za njima brez obotavljanja, ne meneč se za svoje onesveščene, morda celo mrtve spremljevalce.

Kralj je opravljal podli posel vohuna, in Manfred se je varal, ko ga ni smatral zmožne-ga tolike nizkote!...

Opazoval je od daleč, kako je stopila Ži-leta v Doletovo hišo... nato je videl, da za-klepajo vrata... videl odhajajočega Manfre-da...

Zdaj se je približal tudi on in se ustavil pred hišo; preteče je dvignil roko. Se tisti hip pa se je splasil in prislunil.

Hrup, ki ga je slišal že Manfred, se je bli-žal vedno bolj... Franc I. se je skril za vo-gal in čakal trepetaje, kaj bo.

Kaj se godi?... Ah se pripravlja nema-ra kak upor?

Krčevito je stisnil bodalo...

V naslednjem trenutku se je pojavila mno-goglava četa ljudi.

Stopali so v sklenjenih vrstah in si sve-tili s svetilkami.

Kralj jih je spoznal in se zdrnil veselja.

To ni bil upor; bili niso rokovanja: bila je močna straža pariška!...

S hripavim vzdihom radosti jim je planil naproti in položil tistemu, ki je korakal na čelo, roko na ramo.

»Kralj!« je vzkliknil poveljnik, odkril se in ustavil četo z mahljajem roke. »Sir, koka neprevidnost!...«

(Dalje.)

V tem smo samo še na Koroškem za njimi. In kakor povsod, so sedaj tudi slovaški klerikalci začeli versko politiko. Hlinka in Juriga sta začela izrabljati svojo moč, ki sta jo dobila kot skupna narodna poslanca in hočeta bojevati boj proti slovaškim protestantom in naprednjakom — in da bo bolj uspeval — se hočeta zvezati z mažaronsko ljudsko stranko. To se pravi, da hočeta iti z najhujšimi narodnimi sovražniki proti domačim ljudem, ki hočejo povzdigniti prosveto in blagostanje naroda. Kakor pri nas.

Klerikalni bojkot. Klerikalni učitelji so potop »Slovenca« napovedali bojkot ročnemu zapisniku, ki ga je izdalo napredno učiteljsvo. Državno pravdnštvo je to bojkotno notico pustilo v javnost brez konfiskacije. Prepričani smo, da bo klerikalno učiteljsvo imelo vsled tega letos še več izgube s svojim ročnim zapisnikom, kakor lansko leto. Ročni zapisnik »Zaveze« je namreč že izdelan. Razen zapisnika Slovaški je mnogo bolj urejen od zapisnika »Slovaške zveze«. Da pa ne bo učiteljsvo prikrajšano glede seznama Slovaški in ne bo po nepotrebnem pitalo klerikalizma, bo seznam Slovaški ponatisnjen v strokovnem glasilu. Če pa kdo nujno rabi seznam, naj se obrne na naše uredništvo in priloži znamko. Mu radi postrežemo!

Kako piše nemški list o udeležencih evharističnega kongresa. Graški Tagblatt poroča z Dunaja: »Kakor se sliši, se začne šole na Dunaju šele 30. septembra in sicer z ozirom na evharistični kongres, kajti čiščenje šol, ki se bo do porabe za skupno stanovanje, bo zahtevalo več časa, ker bo treba poskrbeti za temeljito desinficiranje prostorov, kjer bodo stanovali Čehi, Poljaki, Slovenci in Italijani.« — Ako se Nemci tako boje gostov, čemu jih vabijo na Dunaj.

Dolenjci in evharistični kongres. Kljub vsi reklamni in znanemu razpoloženju za tako božja pota, kjer se kaj posebnega vidi, se je v celnem novomeškem okraju vjelo komaj 30 klanov, ki so jih odpeljali gledat veliko klerikalno komedijo na Dunaj. Tudi iz St. Petra je župnik pripeljal par kimovcev, ki so se v ponedeljek popoldne na novomeškem kolodvoru plazili okoli »gospoda«, kakor mačka okoli klobase. Na kolodvoru je bil videti tudi bivši deželni glavar pl. Suklje in njegov prijatelj kandidirani župan Zorc. Ljudje so mislili, da se odpeljeta tudi ta dva glavna kandidirana klerikalna stebra na dunajski evhario; pa le mista bla. Suklje je spremil nekega liberalnega gospoda iz Ljubljane, a Zorc pa svojega prijatelja profesorja Jurca, ki je v zadnjem času stalni gost Štemburjeve gostilne, od koder znaša politiko novomeških liberalcev generalnemu štabu v Ljubljano. Ko je nekdo kandidirane župana vprašal, če gre tudi on na kongres, je najprej pogledal okoli sebe, če ga Jarc ali blizo stojičči šentpeterski župnik ne slišita in je bil pritaeno na ušesa odgovoril: Misliš, da nimam nujnejšega dela, kakor za take neumnosti čas kratiti in denar zapravljati. Da je bilo izmed udeležencev največ onih ženskega spola, to se razume.

Sneg je zapadel po Gorenjskem po vseh planinah do 500 metrov nižave. Ako se zjasni, bati se nam je hude slane, ki bo pokončala vse jesenske prideleke.

Zopet detomor na Dolenjskem. Kakor se čuje, je na Kamenicah v prečinski fari neko dekle umorilo svojega novorojenčka, in da ji je k temu koraku nasvetoval oče nezakonskega otroka.

Poplave na Dolenjskem. Vsled hudega naliva, ki je prišel v ponedeljek zvečer in nadaljeval vse drugi dan, so tudi vse dolenjske vode zelo narasle. Večina je že prestopila bregove in poplavlja travnike. Krka, ki je vsled zadnjega naliva v petek komaj nekoliko odtokla, je takoj v terek dopoldne prestopila breg in se razlila. Proti večeru je vidoma narasčala. Obrežje okoli Novega mesta je bilo še v terek popoldne pod vodo. Priprave pri novem vavtovski mostu so morali v veliki naglici obtežiti s klanjem, vendar ni izključeno, da jim kljub temu voda vse odnese. Zgradba železniškega mostu med Novim mestom in Kandšto je morala vsled poplave prekiniti.

Droblj iz Stajerske. V Mestincu se je nedeljska obnovitev ljudske veselice neprizakovano lepo obnesla. Ljudstvo se je, ker je bilo

lepo vreme, nabralo še več ko prvokrat, tokrat osobito mnogo kmečkega. Za ustanovitev javne ljudske knjižnice v St. Petru na Medvedjem selu je preostalo krog 60 K čistega dobička. — V Sečnici ob Muri je bil 8. t. m. za župana zopet izvoljen zavedni Slovenec g. Fr. Ferlinc. — V Mariboru slavi 23. t. m. g. Karl Rabitsch st. petdeset let, odkar deluje v tiskarski obrti. Može je lastnik tiskarne in litografičnega zavoda. — V Braslovcah bo torej v nedeljo 15. t. m. velika sokolska slavnost in sicer ob vsakem vremenu. Zbere se ta dan v Braslovcah vse, kar v Savinjski dolini narodno čuti! — Hmelj. Obiranje hmelja po Savinjski dolini je pri koncu. Tri četrtine prideleka so že v rokah kupcev. Cene so zadnje dni nekoliko narasle.

Divjanje dekana. Iz Gornjega grada se nam poroča, da je tamošnji dekan, ki je začel zadnje čase politično hudo divjati, odpustil organista Ribiča, ker ni trolil v njegov rog. Sicer pa se je že začelo svitati. Cerkveni ključar in načelnik posojilnice je kot ključar odstopil, za posojilnico pa se nič več noče brigati. Začetek konca!

Namesto žganja našli strup. V Dogašah pri Mariboru je gostilničar Smirnal delavcu Šternu, ki je zahteval šestnajstinko žganja, našel namesto žganja arzenika. Štern je moral v bolnišnico. Ali je pomota ali namen. bo dognala preiskava.

Nesreča. V Vezjakovem mlinu v Framu je 5. t. m. prišel domači sin Janez Vezjak z desno roko v stroj za olje. Zmečkalo mu je desni kazalec.

Štirikrat v enem tednu gorelo. Iz Slovenske Bistrice se poroča: V bližnjih Pokošah je minoli teden štirikrat gorelo, in sicer pri posestniku Pišorn in Planinšek ter pri posestnikih Slambergerju in Prahu. Kdo zažiga, se ne ve. — Posebna komisija je ta teden od okrajne zaštapa prevzela novo cesto iz Smartna na Pohorju v Smreče in Bojtno. Cesta je važna posebno za lesno trgovino.

Fantovsko junaštvo. Živinski trgovec Karl Strlof iz Jakoba na Hrvaškem se je vračal 5. t. m. v noči s vojo ljubico Marijo Ostrelj iz Brežic domov. Na potu sta ju od zadaj napadla dva črna namazana fanta. Strlof je zbežal in pustil ljubico samo. Fant sta na to dekle tako dolgo z latami pretepala, da je nezvestna obležala. Nespoznan stano izginila v temi.

Nevarnega tatu so 8. t. m. ponoči vjeli v Mariboru v osebi 26. letnega delavca Franca Čuša iz Polanc pri Ptuj. Kradel je zadnje čase po raznih hlevih kočijažem ure, denar in druge dragocenosti. Našli so pri njem polno ukradenih stvari.

Konj ubil kočijaža. Kočijaž pri zagrebški tvrdki z lesom Filip Deutsch Ivan Helebet je odšel v ponedeljek zjutraj na južni kolodvor po drva. Ko je nakladal na voz drva se je konj zapletel v vprego. Helebet je priskočil h konju, da bi spravil v red, a pri tem opravilu je konj naenkrat poskočil in udaril hlapca s kopitom po glavi s tako silo, da se je ta krvav in nezavesten zgrudil na tla. Obvestili so takoj društvo za reševanje, a ko je le-to prispelo na mesto nesreče, je bil Helebet že mrtev. Ubita hlapca so prepeljali v mrtvašnico usmiljenih bratov na Jelačičevem trgu.

Naveličala se je življenja. V nedeljo zvečer okoli pol osme ure se je sprehajala ob obali Cristoforo Colombo povešene glave neka odlična gospa. Naenkrat je žena obstala in se vrgla v hladne morske valove. Takoj sta skočila na lice mesta dva finančna stražnika in neki čolnar, ki so potapljajočo se ženo s silno težavo izvlekli iz morja in jo prenesli v bolnico. Pozneje se je ugotovilo, da je smrti željna gospa 37letna žena mestnega davkarskega blagajnika G. Leopardia. Nesrečna ženska si je že dvakrat poprej hotela vzeti življenje. Pred štirimi meseci se je poskušala ustreliti s samokresom, a pred kakimi štirimi tedni se je v samomorilnem namenu zastrupila. Povod njeni nesreči so baje neprestani obojteljski prepiri in nesporazumi.

Grozni umor v Sremu. Marica Marovičani je zapustila svojega zakonskega moža Marka v Djeletovcih in se je preselila s svojo 10letno hčerko k sestri Angelini v Otoku. 28. p. m. ob šestih zjutraj je odšla Angelina po nekem opravilu v vas, kar jo med potjo naenkrat zaustavi neka Liza Gorjanac z besedami naj

takoj gre domov, češ, da je slišati iz sestrine hiše neki šum in vpitje. Ko je Angelina odhajala domov, je zagledala Maričinega moža Marka, ki je z neurnimi kretnjami in oziraje se plašno okrog sebe bežal po vrtu. Stopivši v hišo je zagledala Marico vso krvavo. Z velikim težavo je le-ta izpregovorila. Takoj ko si ti odšla, je vdrl v hišo Marko z velikim mersarskim nožem in me je trikrat zabodel v trebuh. Na te besede je padla na tla in je v par hipih izdihnila. Morilecva mati je izpovedala drugi dan poizvedujočim orožnikom, da je sin Marko 27. p. m. odšel pijan od doma, a drugi dan okoli devete ure se je vrnil in ji rekel, da je zaklal svojo ženo ker ni hotela iti z njim na dom. Morilec se je pozneje sam prijavil sodniji v Vinkovcih.

Mednarodni shod za porodništvo se vrši te dni v Berlinu pod protektoratom nemške cesarice. To je šesti shod te vrste na svetu. Na shodu je 400 zdravnikov iz 22 držav vsega sveta. Shod se peča z vprašanjem o ženskih boleznih in z vprašanji, kako izpopolniti po deželi skrb za zdravje novorojencev.

Dohodki cvetličnih dni so dosegli dva ti-sočaka z današnjimi prispevki. Poslali so namreč združeni odbori litjsko-smartinskih narodnih društev v Litiji 263 K kot dohodek cvetličnega dneva, prirejenega dne 8. t. m. v Litiji in v Smartnem, združenega s popoldanskim ljudsko veselico v Smartnem pri g. Ignaciju Zoretu. Iz Ptuja pa je poslala gospa Mirka Fermečeva 111 K, ki ste jih nabrali med ptujskimi rodoljubni marljivi odbornici C. M. podružnice gđ. Emica Mahoričeva in gđ. Olga Potočnikova. Iz Zidanea mosta smo končno prejeli potom g. E. Vargazona, pristava južne železnice, 70 K. Ker v Zidanem mostu ni bilo mogoče privediti cvetličnega dneva, so rodoljubne gospodične Darinka Homanova, Željka Jakšetova in Julka Petrinčičeva na častnem družinskem večeru zidanomsko podružnice društva jugoslovanskih železniških uradnikov v slovo velesposstovane obitelji prometnega kontrolorja g. J. Gostiše, prirejene povodom njegove premetistive v Trst, zbrale omenjeno vsoto. Vsem rodoljubom in po-žrtvovalnim sodelovalkam, ki se trudijo po vseh krajih naše domovine za našo veliko narodno prireditvev, iskrena zahvala!

Ljubljana.

— Župan ljubljanski je imenom mesta sporočil županstvu Prage svoje globoko sožalje ob smrti velikega pesnika Jaroslava Vrchlickega.

Nov občinski svetnik ljubljanski. Občinski svetnik narodno - napredne stranke, okrajni glavar v p. g. Štefan Lapajne je odložil mandat. Na njegovo mesto pride v ljubljanski občinski svet g. Rasto Pustoslavšek, urednik »Slov. Naroda«. Gospod Lapajne je odložil mandat vsled bolezni.

— Klerikalci in dvojezičnost na slovenski zemlji. Klerikalci so takoj ob nastopu svoje vlade na Kranjskem oznanjali, da bodo veliki zaščitniki slovenskega jezika in naroda. In doživeli smo ravno narobe. Dvojezičnost se na Kranjskem pod klerikalno vlado množi in nemščina raste v uradih in po priseljevanju. Nemško šolstvo se množi, mesto da bi padalo. V deželnem šolskem svetu so dobili klerikalci večino in vendar je še vedno vse uradovanje te korporacije — samo nemško. V ljubljanski občinski svet so spravili klerikalci zopet nemški jezik in celo v uradnih zadevah ovirajo magistat, da bo uradno prisiljen do dvojezičnosti. Realka v Ljubljani je še vedno nemška, da ne rečemo pomenjevalnica ali nemščina in realni zakon klerikalci namenoma zavirajo, da bi Slovenci ne prišli do svojih pravic. Slovenske občine so pa popolnoma prepuščene v narodnem oziru deželni vladi, ki pobira stare paragrafe zakonov, ki direktno nasprotujejo — po uporabi njih od strani kranjske deželne vlade — državnim osnovnim zakonom. In klerikalna stranka, ki ima moč, se ne zagne za pravice slovenskega naroda! Čudimo se le molku od naprednih strani in pričakujemo, da napredne politične stranke priskočijo občinam na pomoč za obrambo slovenskega jezika in za čast slovenskega naroda.

— Nove vžgalice. Po raznih listih se v oglaših naznanja, da izidejo nove, takozvane dijaške vžgalice. Priznamo, da je naše dijaštvo potrebno podpore, toda pri sedanjem konkurenč-

nem podjetju v prid dijaštva se pojavljajo drugi pomisleki. Ni dovolj, da je »Slovenska Straža« izdala svoje vžgalice kot konkurenco Ciril-Metodovi Družbi, sedaj se pojavi še dijaštvo, ki brez skupnega pomenka izda zopet svoje vžgalice. Tako pridemo kmalu do tega, da bo vsako društvo izdalo svoje koleke, svoje vžgalice, svoje čistilo za čevlje itd. Čudimo se le, da se je dobil trgovec, ki je brez zaslišbe narodnih korporacij založil to stvar. Neka narodna avtoriteta bi pa vendar morala biti tu, ki bi odločala v takih stvareh. Dijaštvo bi se pa dalo na drugi način pridobiti sredstev, ne da bi se Ciril-Metodovim vžgalicam, ki so že trdno vpeljane, spodjedalo tla še na ta način. O izkupičku Ciril-Metodovih vžgalic bo pa potrebno tudi še par umestnih besed.

— Podlost in nizkost se plazi po klerikalnih listih, ki ne zamude nobene prilike, da bi ne sramotili mrtvih. Tako so pograbili, kakor lačni psi poulično kost, vsak stavek ki so ga našli kje kot osebnost mnenje kakega kritika — o Aškercu in so tisti stavek debelo natisnili: češ glejte tako sodijo liberalci o Aškercu. Ako kdo napiše splošno oceno pesnika in njegovega dela, izgine tak stavek med hvalo, ki jo delo in pesnik zaslužita. Ako pa se tak stavek debelo natisne, se zdi, kakor da je to refren onega spisa — in zato je taka zloraba citatov nizka in podla. Aškerc bo gotovo še na drugem svetu veselilo, če ga slovenski klerikalci z dobrim in hudim v miru pustijo. Naši slavni gg. kritiki pa se lahko iz tega kaj nauče. Kaj bi bilo, ako bi dejali klerikalne pesnike na rešetko? Splošno pa: čemu tako opičarsko posnemanje. Ali je res treba vedno onih ciničnih opazk? Glejte, tudi Vrchlicky ni ostal vedno na vrhuncu. Kje dobite češki list, da bi ga sedaj po smrti napadali? Ali se res ne morete dvigniti iz uničujoče nizkosti in podlosti, ki nas tako lepo kaže pred svetom kot malovereden narod.

— Tobačna tovarna proti mestnim prebivalcem. Med ljubljanskim mestnim prebivalstvom vlada že dalj časa nevolja — in to povsem opravičeno, ker zapostavlja upravništvo tobačne tovarne hčere mestnih nižjih slojev in jemlje v tovarno rajše hčere posestnikov in kmetovalcev z dežele. Vsak izgovor od strani ravnateljstva je odveč. Treba je samo pogledati, koliko mladih delavk, ne starih, se pelje vsaki dan s kamaškim vlakom ali pa stopi zvečer na periferijo mesta v Vodmat, Poljanska, Dolenjska, Tržaška cesta in skozi Šiško. Ko se delavke vračajo domov, bode vsak spoznal, da je to resnica. Na Posavju je kmetica, katere hči hodi v tobačno tovarno. Mati vozi mleko v mesto, doma ima pa dekle, kateri plača 10 K mesečno in hrano. Ta ženska se je izrazila: »V tovarni moja hči manj trpi, ima več zaslužka in pokojnino.« V »Slovencu« in »Domoljubu« je pa tako vpitje, da manjka delavk na deželi. Kam pa hočejo mestni nižji in revni sloji s svojimi hčerami, ki nimajo nobenega premoženja in ne zaslužka, da bi se vsaj po beraško preživeli, dočim ženske iz dežele na svojih domačijah lahko izhajajo. To nikakor ni pošteno, še manj pa krščansko, da se na ta način odjeda revežem kruh. Čuli smo od verodostojne strani, da se pripravljajo posebna deputacija do gospoda državnega poslanca dr. Ravniharja, da pomaga, ter stori potrebne korake, da se odpravi to protekcijo, ki obstoja že dolgo časa.

— Umetnost in bistroumnost moderne tehnike. Ljubljanski barje je pod vodo. Škoda, ki jo imajo barjani vsled poplave ni nič manjša kot v prejšnjih letih ko ni bil še regulovan Gruberjev prekop. Da se je letos povoden na barju je vzrok temu le bistroumnost tehnikov, ki so gradili osuševalna dela v Gruberjevem prekopu. Napravili so namreč na straneh kanala tako nizko škarno, da se sedaj ne upajo odpreti zatvornice, ker bi jim sicer voda odnesla celo škarno. Pred zatvornico pa je voda itak že prišla za škarno ter povzročila, da se je nad njo cesta usedla. Res umetnost in bistroumnost moderne tehnike!

— Avtomobilska nesreča pred vojašnico, pri kateri je bila smrtna žrtev gospodična Keršičeva iz Šiške, se je imela danes obravnavati pred sodiščem. Ker pa ni bilo zadostnih prič, se je obravnava preložila. O obravnavi, ki naj bi dognala, kdo je kriv nesreče, bomo poročali.

— Praktična ljubezen. Karolina Lapornik, bivša natakarka v sanatoriju v Kraljevi, je ena od tistih ptic, ki bolj ljubijo denar kakor pa

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzajra

(Dalje.)

»Naprej, prijatelji, naprej!« In šlo je dalje, da so brizgale iskre iz tlaka. Neki orožnik nas je hotel ustaviti, a glas mu je utonil v našem rožljanju in peketanju. Zdal je ležala vrsta hiš za nami; bili smo na veliki cesti in smo vedeli, da nas loči od Pariza vsaj 20 milj. Kako nam bi bili mogli uiti drzni razbojnik, nam, ki smo jahali najboljše konje na Francoskem? Vsi trije so bili še popolnoma sveži. Violetta pa je bila zmerom za glavo pred ostalima dvema.

»Tam, tam!« vzklikne zdajci Despienne.

»Imamo jih!« zahrešči Tremau.

»Naprej, tovariša, naprej!« jima zakličem izpodbrdo.

Daleč pred nami so dirjali po cesti, ki je bila razsvetljena skoro dnevnojasno, trije jezdeci, glave nagnjene globoko na vratove svojih konj. Z vsako minuto smo jim prihajali bližje in je stopala njih slika ostreje pred naše oči. Zdal se je videlo že čisto razločno, da sta jezdeca na obeh straneh zavita v plašče, srednji nosi uniformo lovcev in jezdi na belcu. Vsi trije so jahali sicer vstric, a vendar ni bilo težko videti, da je srednji konj najbolj svež. Njegov gospodar je bil gotovo kolovodja, zakaj oziral se je od časa do časa, kakor da hoče izmeriti razdaljo med nami.

Cim bliže smo prihajali, tem razločnejše so se pojavljale moževne poteze, in ko smo začeli požirati njihov prah, sem ga celo lahko zaklical po imenu.

»Stojte, polkovnik De Montluc, stojte! V imenu cesarjevem!«

Poznal sem tega smelega oficirja, a brez značajnega človeka že več let, in odkar je bil ustrelil pri Varšavi mojega prijatelja Trevilla, je bil kaj slabo zapisan pri meni; saj so si pošepetavali, da je imel njegov prst opravka pri jeziku, še preden je padla rutica na tla.

Komaj je zadonel ta klic iz mojih ust, že sta se obrnila dva izmed mož in izstrelila proti nam samokrese. Despienne je zakričal s strašnim glasom, a v tistem trenutku sva pomerila s Tremauom oba na istega moža; omahnil je, in roke so mu zdrknile ohlapno ob konjevih bokih. Njegov tovariš se je zakadil proti Trevillu; slišal sem še, kako je eden izmed njih prestregel močan udarec s še močnejšim, nisem pa imel časa, da bi se ozrl, marveč sem prvokrat izpodbodel Violetto in zletel za kolovodjo. To, da je pustil svojega tovariša na cedilu in jo popiljal dalje, me je primoralo storiti enako in preganjati ga.

Tistih par sto korakov, ki mi jih je bil ušel naprej, je izravnala moja dobra mala Violetta. Še preden smo prileteli mimo drugega kantona. Četudi je bilal in preganjal svojega konja kakor artiljerist, ki mora spravljati težki kanon po razmočenem zemlji, vendar je bilo vse brez uspeha; Violettino peketanje mu je grmelo kljub temu vedno glasneje in glasneje na uho. Od naglice mu je zletel klobuk z glave, in plešasta glava se mu je zdajci zasvetila v mesečini. Zdal je bilo samo še 50 korakov med njim in med mano; že sta se dotikali naju senci — takrat pa se mahoma obrne v sedlu, zakolne in izstrelí obe pištoli na Violetto.

Jaz sam sem bil ranjen tolikokrat, da bi si moral beliti glavo, če bi hotel reči, kolikokrat je bilo pravzaprav. Puška in pištola, bomba, bajonet, sulica in sablja, vse je izkušalo nad mano svojo moč, enkrat celo šilo — in tista rana me je bolela najhujše. Toda kaj je bilo vse to v primeri z bolečino, ki me je prešinila, ko je ta uboga, nema, potrpežljiva stvarica omahnila in se opotekla pod mano? Da, v tistem trenutku ni poznal moj gnjev nobene meje več; potegnil sem drugo pištolo iz toka ustrelil naravnost med široka plečala. Izprva sem mislil, da sem izgrešil svoj cilj, kajti besno je bilal konja po bokih; toda kmalu sem zapazil, kako barva rdeča kri njegovo zeleno lovsko uniformo, kako omahuje v sedlu in nazadnje, kako pada. Noga mu je obitčala v stremenu, in upelani konj ga je vlekel še par korakov, preden je moja roka prišla za penasto uzdo in ustavila žival. Zdal je tudi stremen izpuštil nogo: truplo se je zavalilo težko po tleh.

»Papirje sem!« zakličem jaz in skočim naglo s konja. »Sem z njimi, pa naglo!«

Zaman sem kričal; ko sem se sklonil k možu, sem videl, da že ni več življenja v njegovem telesu. Moja krogla mu je bila predrila srce, in le njegova železna volja ga je držala toliko časa na konju. Kakor si življenja ni delal lahkega, tako se je udal tudi smrti le s težavo.

Toda papirji, papirji, kje so bili ti! Odpel sem mu jopič, preiskal mu srcačo, preiskal mu torbo in tok za pištolo, da, še čevlje sem mu potegnil iz nog in pregledal vsak najmanjši kotiček — vse zaman. Papirjev ni bilo.

To je bil trd udarec! Ali je čudež, da me

je hotel obvladati obup? Saj se je zdelo, da je usoda sama zoper mene, in to je sovražnik, ki se ga sme bati tudi hraber vojak, ne da bi mu bilo treba zardeti. Stal sem, z roko na vratu svoje uboge, ranjene Violette, in premišljal. Da cesar nima bogvekakoli ugodnega mnenja o moji spretnosti, mi je bilo jasno že zdavnaj; ah, ko bi mi mogel vendar dokazati, kako zelo se je motil! Montluc ni imel papirjev — toliko je bilo zdaj jasno kakor dan. In vendar je bil zapustil tovariša ter zbežal; kako se je stinjal tu dovoje? No, če jih je imel, so bili pač pri enem izmed njegovih tovarišev. Eden je bil gotovo mrtev, in če je drugi ušel Tremauovim udarcem, je moral priti mimo mene. O vse tem ni bilo dvoma — potemtakem je ležala moja naloga za mano.

Nabasal sem pištolo nanovo, vteknil jih na pravi kraj in začel nato preiskavati mojo ključnico. Vrta žival je stresala glavo in ostrila ušesa, kakor da hoče reči: »Kaj se zmeni takšen star vojak, kakor sem jaz, za par neznačljivih prask!« In v resnici ji je bil prvi strel smo oprasnil pleče ter zapustil malenkostno odprtinu, drugi pa je bil že nekoliko hujši, zakaj predrl ji je bil mišico na vratu — vendar pa rana že ni več krvavela. Ako mi opeša, lahko se zmerom sedem na Montlucovega belca — sem dejal sam pri sebi, vodeč ga sočasno poleg sebe, saj je bila krasna žival med brati vredna svojih 1500 frankov; in kdo je imel do nje več pravice kakor jaz?

svojega fanta. Fant pride in gre, denar pa ostane vsaj nekaj dni v žepu; nekaj okroglega ima pa prav gotovo vsak človek rad pri sebi. V kraljevskem sanatoriju je služil v kopalnišnem oddelku neki Milan Zakovič. Kmalu je nastala neka nevidna vez med omenjeno natakario in Zakovičem. Spočetka je bilo v mladih srcih, pozneje je seveda prišlo do ožjih stikov in le cerkvenega blagoslova še ni bilo, pa bi bil Milan pravi mož, a Karolina mlada nevesta. V tem duševnem zakonu je pa mož užival le idealno srečo, hlače in mošnjo je pa nosila žena, kateri je on izročal zadnji čas tudi ves prisluženi denar, ker je mislil, da je pri nji najbolj varno spravljeno. Dal ji je spraviti tudi svojo tulo-uro z zlato veržico in vrednosti 200 kron, a gotovine ji je izročil okoli 300 kron. Nekega jutra se je pa Karolina nenadoma oddaljila z izvoščkom proti kolodvoru, češ, da jo »srce drugam vuče«. Odpeljala se je s prvim vlakom proti Ljubljani. Pričeli so se za mlado gospodično ljubljanski solnčni dnevi. Takoj po svojem prihodu si je nakupila lepo novo obleko in novo torbico, da je imela kam spraviti denar in dragocenosti, ki jih je odnesla zapuščenemu Milanu. Tu se je kmalu sešla z davno znanim prijateljem Stefanom Vitekom. Takoj ga je povabila s seboj v hotel »Union«, kjer srečna izletnica ni varčevala niti z ljubeznijo, niti z denarjem nasproti svojemu staremu prijatelju. Prenočevala je z njim parkrat v hotelu. V prijavi knjigi se je legitimirala s svojim spremljevalcem pod krivim imenom kot »oženita«. Med tem pa je prišla od zapuščenega fanta v hrvaškem Primorju na ljubljansko sodišče ovadba, da mu je Lapornik odnesla uro in 300 kron gotovine. Ona mu je nato uro takoj odpustila, denarja pa ni bilo več v žepu. Pri zaslišanju se je obdolženka izgovarjala, da je morala bežati iz Kraljevice vsled Milanove ljubosumnosti, češ, da ji je grozil večkrat s samokresom. Takega strahu se pa sodniki niso preplašili in so ta izgovor le v toliko vpoštevali, da jo vzamejo za štiri mesece v deželno ječo, kjer bo brez strahu pred samokresom počivala vsakih 14 dni na trdem ležišču in se vsaki mesec dvakrat postila za pokoro vsled storjene poverebe. Pozneje jo marala tudi povrniti napravljeno škodo, le novo torbico bo smela obdržati za spomin.

— **Pijača, ki nesmrtnost daje.** Ta pijača ni morda kak skrivnosten vir poezije, iz katerega zajemajo oboževalci muz in Parnasa čistost in svežost za svoje duševne izprehode po kraljestvu rož, cipres in zelenelih kostanjev sanjajoč pri tem o nesmrtnosti svojih umotvotov in v vekovnih spomenikih, ampak ta pijača se nahaja v marsikateri kmečki hiši pod prozaičnim imenom jesihoove esence. Žalibog, da je ta nesmrtnost povzročila tekočino zelo strupeno in da jo naši ljudje marsikdaj po malomarnosti ne spravljajo tako na varno kakor ona zasluži. Posledica tega so česta zastrupljenja, ker je že marsikje posegel kdo za to pijačo misleč, da je v nji kak okrepčevalni požitek, a je izpil pri tem žalibog hud strup, ki mu je povzročil vsaj hude krče po želodcu. Tak žalosten slučaj se je zgodil meseca maja v hiši posestnika Weisena v Bohinju na Gorenjskem. Gospodar je pred več meseci rabil jesihoovo esenco preganjajoč z njo iz stanovanja nadležne ščurke in drugo golazen. Po porabi je postavil steklenico na omaro v veži, kjer se je pozneje nanjo popolnoma pozabilo. Dne 20. maja t. l. je pomivala 16letna domača hčerka Rončka omare in posodje in je pri tem opraznila razpostavljena steklenica z omare po stolu. Ko je odšla s skafom po vodo, je prišel do stola, kjer so stale posode, štirinajletni sinček Mihec in je izpil iz steklenice jesihoovo esenco. Otroka so takoj začeli lomiti po želodcu strahoviti krči in je že naslednji dan umrl med groznimi bolečinami. Stvar je prevzelo v roke državno pravdnštvo in sicer je uvedlo najprej preiskavo proti otrokovi materi, a ker se včeraj ni mogla dognati pred deželno sodišče nikakr krivda s strani matere, se bo vršila preiskava proti otrokovemu očetu. Vseh teh nesreč bi pa v omenjeni hiši ne bilo, ako bi se malo bolj pazilo na take življenju in zdravju škodljive stvari.

— **Necista kri.** Včeraj je bil obsojen pred tukajšnjim deželnim sodiščem 19letni posestnikov sin F. Močnik iz Sv. Križa na Gorenjskem z ozirom na pregrešek proti § 128 na tri mesece težke ječe pridone vsakih 14 dni z enim postom in enim trdim ležiščem. Malopridni fant je spolno zlorabil 13letno sosedovo hčerko, ko je le-ta prišla v njihovo hišo pogledat na uro.

— **Ljudska šola v Šiški** se je razširila v osemrazrednico za dečke in osemrazrednico za deklice pod skupnim vodstvom. Zopet par korit za deželni šolski svet!

— **Vse rodoljube** po deželi še enkrat prosi odbor za II. ljubljanski cvetlični dan, da pošlje kolikor največ lepih svežih cvetov v razprodajo pri ljubljanskem cvetličnem dnevu na naslov: Ga. Amalija Wiler (za cvetlični dan) v Ljubljani, Selenburgova ulica 3, tako da dospo v Ljubljano v soboto, 14. t. m. Narodne Slovenke, žrtvujte zadnje letošnje cvetje na oltarju domovine.

— **Danes ob 6. uri popoldne** je damski sestanek za ljubljanski cvetlični dan v prvem nadstropju »Narodnega doma«. Prosim vse dame, ki bodo aktivno in osebno sodelovale pri cvetličnem dnevu, to so vse načelnice cvetličnih okrožij in gospodične, ki bodo prodajale cvetke, da se zanesljivo udeležijo tega zadnjega sestanka. Vsaka gospa načelnica naj prinese s seboj seznam vseh od nje in pri njeni zalogi za sodelovanje pridobljenih gospodičen. Pri vsaki cvetlični zalogi naj bo vsaj 10 gospodičen. Ker dve cvetlični zalogi še nimata načelnice, se morata ti dve mesti na sestanku izpolniti. Vsaka gospa načelnica bo dobila potrebne informacije, s katerimi bo dobila potrebno število nabiralnikov in natančno pismeno informacijo za vse posle in upravo pri cvetlični zalogi. — Odbor za II. ljubljanski cvetlični dan je vse priprave pooblaščen dokončati, upamo tedaj, da bodo ljubljanske dame, gospe in gospodične,

svojo nalogo pri cvetličnem dnevu tudi vzgledno vršile.

— **Cvetlična okrožja za II. cvetlični dan, dne 14. in 15. septembra, v Ljubljani.** Ljubljansko mesto se je razdelilo za II. cvetlični dan, ki se bo vršil 14. in 15. t. m., v sledeča okrožja: I. Mesto: 1. Prvo cvetlično okrožje bo obsegalo: Stritarjevo ul., Lingarjevo ul., Pred Skofijo, Francovo nabrežje. Zaloga bo pri »Zlati ribi«, oskrbovali jo bosti ga. K. Bernatovičeva in ga. ing. Mikšičeva. 2. Drugo cvetlično okrožje bo obsegalo: Glavni trg, Pod Trančo, Stari trg. Zaloga bo v Krojaški ul. št. 1/II. Načelnica bo ga. Vida Pogačnikova. 3. Tretje cvetlično okrožje bo obsegalo: Sv. Jakoba trg, Florijanska ul. Zaloga bo v kavarni »Zalaznik«. Načelnstvo bo imela ga. Josipina Košičkova. 4. Četrto cvetlično okrožje bo obsegalo: Josipov trg, Kopitarjeva ul., Vodnikov trg, Streliška ul. Zaloga bo v »Mestnem domu«. Načelnica bo ga. Vidmarjeva. II. Poljansko predmestje: 1. Prvo cvetlično okrožje bo obsegalo: Poljanska cesta do Ambrozevega trga, Elizabetna ul., Stroblmajerjeva ul., Stare pravde ul., Ciril-Metodova ul. Zaloga bo na Poljanski cesti št. 25. Oskrbovala bo ga. Bizjakova. 2. Drugo cvetlično okrožje bo obsegalo: Poljanska cesta do Ambrozevega trga, Domobranska ul. Zaloga bo na Ambrozevem trgu pri »Židani«. Načelnstvo vodi gospa Predovičeva. III. Sv. Petra predmestje: 1. Prvo cvetlično okrožje bo obsegalo: Sv. Petra nasip, Resljeva cesta do Komenskega ul., Komenskega ul. in od tu Kolodvorska ul. do Sv. Petra ceste. Zaloga bo v Kolodvorski ulici št. 3. Načelnica bo ga. gđ. Tina Mikuževa. 2. Drugo cvetlično okrožje bo obsegalo: Sv. Petra cesta od Resljeve ceste, Zaloška cesta, Škofje ul., Ilirska ul., Vrhovčeva ul. Zaloga bo v Cegnarjevi ul. 4. Načelnstvo vodi ga. Trškanova. 3. Tretje cvetlično okrožje bo obsegalo: Ahaclova ulica, Martijanova cesta, Prisojna ul., Holzapfiova ul., Bohoričeva ul. in Jenkova ul. Zaloga bo v Ahaclovi ul., gostilna »Zupančič«. Načelnstvo še nedoločeno. 4. Četrto cvetlično okrožje bo obsegalo: Resljeva cesta od Komenskega ulice do južnega kolodvora, Slomškova ul. in Kolodvorska ul. od Komenskega ul. do južnega kolodvora, peron južnega kolodvora. Zaloga in načelnstvo še nedoločeno. IV. Franciškansko namestje: 1. Prvo cvetlično okrožje bo obsegalo: Dunajska cesta od kavarne »Evropa« do železniške proge, Sodna ulica, Marije Terezije cesta. Zaloga bo v kavarni »Evropa«. Načelnstvo vodi ga. nadgeom. Ružičkova in ga. prof. Reiserjeva. 2. Drugo cvetlično okrožje bo obsegalo: Selenburgova ul., Dunajska cesta do kavarne »Evropa«, Knaflcova ul. Zaloga bo v Selenburgovi ulici 3. Načelnice bosti ga. Widrova in ga. not. Hudovernikova. 3. Tretje cvetlično okrožje bo obsegalo: Tivolska promenada, Franca Josipa cesta, Bleiweisova cesta do deželnovalne palače, Zaloga bo v »Narodnem domu«. Oskrbovali bosti ga. Klobučarjeva in ga. Nagličeva. 4. Četrto cvetlično okrožje bo obsegalo: Kongresni trg, Židovska ul., Gosposka ul. Zaloga bo v »Nar. kavarni«. Načelnstvo imati ga. prof. Sičeva in ga. Herenova. 5. Peto cvetlično okrožje bo obsegalo: Marijin trg, Prešernova ul. in Wolfova ul. Zaloga bo v kavarni »Prešeren«. Načelnstvo imati ga. dr. Svigeljeva in ga. Tekavčičeva. V. Gradski predmestje: 1. Prvo cvetlično okrožje bo obsegalo: Breg, Turjaški trg, Čevljarska ul. in Jurčičev trg. Zaloga bo na Bregu. Načelnstvo vodi ga. županja dr. Tavčarjeva. 2. Drugo cvetlično okrožje bo obsegalo: Gradisce, Vegova ul., Valvazorjev trg, Hilšerjeva ul., Gregorčičeva ul. in Erjavčeva cesta. Zaloga bo na Rimski cesti št. 12. Načelnice ga. fin. nadrevid. Pfeiferjeva. VI. Spodnji Rožnik. Okrožje bo obsegalo okoliš Spodnjega Rožnika. Zaloga bo v gostilni pri »Čadu«. Načelnstvo bo vodila ga. Avgusta Danilova. VII. Kolizej: Okrožje bo obsegalo: Marije Terezije cesta in okoliš Kolizeja. Zaloga bo na Marije Terezije cesti št. 6. Načelnice ga. Krč-Gašperlin.

— **Cvetlični dan v Spodnji Šiški.** Pri končnem računu smo dobili majhen prihodek, tako, da znaša sedaj čisti dobiček 386 K 10 vin. Za ta naravnost krasni uspeh cvetličnega dneva v Spodnji Šiški se moramo predvsem zahvaliti gospodim in gospodičam: Cuznarjevi, Zaločarjevi, sestram Ahlin, Bernikovi, Škarjevčevi ml., Bedinovi, Vizjakovi in Beličevi, ki so od ranega jutra do poznega večera z največjo vztrajnostjo in požrtvovalnostjo ponujale cvetke. Kdor je bil v nedeljo v Šiški, ve, da je moral hote ali ne hote kupiti cvetko, ker odredi tako ljubkemu nagovoru gospodičen je bilo nemogoče. Nadalje gre zahvala gospem Seidlovi, Tavčarjevi, Pušarjevi, Rozmanovi in Nočevi, ki so z največjo pridnostjo in marljivostjo nabirale in zbiralale cvetlice. Zahvaljujemo se končno vsem cenjenim darovalcem, ki so z denarjem ali pa s cvetlicami prispevali k izvrstno uspelem cvetličnem dnevu.

— **Redni občni zbor »Slovenske filharmonije«** se vrši v torek dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji »pri Rimljanu« (Vahtin Mrak), Rimska cesta št. 4. s sledečim sporedom: 1. Nagovor predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blaginika, 4. poročilo preglednikov (revizorjev), 5. bodoči proračun, 6. volitev novega odbora in 7. slučajnosti. — Občni zbor je sklepčen, če se ga udeležijo vsaj 20 članov. V slučaju, da na določeno uro sklicani občni zbor ne bi bil sklepčen zaradi premale udeležbe, se skliče občni zbor za pol ure kasneje, ki je potem sklepčen ob vsakem številu članov.

— **IV. narodno - radikalni shod.** Hitro menjajoči se struini pristaši, gibanje, ki je nastalo po lanskem II. zagnanem sestanku in potreba, sestaviti ob desetletnici struje narodno - radikalni program v eno celoto, nas je privedlo k sklepu sklicati IV. narodno - radikalni shod, ki se vrši v dne 13. in 14. septembra v Ljubljani v mali dvorani »Mestnega doma« s tem vzporedom: 13. septembra ob 9. popoldne: 1. Lavo Čermelj: Vseučiliščno vprašanje, 2. Današnje gnotno stanje slovenskega visokošolca. Ob 3. popoldne: 3. Ivan Sajovic: Pomen in bistvo narodnosti. 14. septembra ob 9. popoldne: 4. Albin

Ogris: Narodni radikalizem in verstvo. Ob 3. popoldne: 5. Ivan Zorman: Organizacija, 6. Resolucije. Opozarjamo vse tovariše, da je njihova dolžnost udeležiti se shoda, ki bo važnega pomena za nadaljni razvoj struje. 14. septembra ob osmih zvečer se pa vrši v Prešernovi sobi gostilne pri »Novem svetu« občni zbor »Prosvete«. — **I. obrambne razstave.** Tudi ta prireditve je toliko važnosti za nadaljne delo na narodno - obrambnem polju, da se mora pripraviti vsak tovariš na lastne oči o današnjem položaju slovenske stvari. 15. septembra se vrši dalje cvetlični dan, zvečer pa je kot zaključitev vseh prireditev ples v veliki dvorani »Narodnega doma«. Dne 15. in 16. septembra se pa vrši shod naprednih abiturientov, ki bo omogočil jasno sliko o najmlajšem, naprednem naraščanju. Za brezplačno stanovanje in ceno kosilo je preskrbljeno. Tovariši! Starešine! Prihitite polnoštevilno v Ljubljano in z obilno udeležbo manifestirajte za ideje narodno - radikalne struje! Iz naroda za narod!

Eksekutiva narodno-radikalnega dijaštva. **Kinematograf »Ideal«.** Danes zadnji dan izbornega sporeda. Omeniti je posebno cirkusko dramo »Klovni«, »Pathe Journal« in veleznanimiv naravnih posnetek »Vidra«. Jutri specialni večer z zanimivim sporedom. V soboto »Med nebom in vodo«. Nordiskfilm.

DRUSTVA.

— **Telovadno društvo »Sokol II.«** v Ljubljani vlnjudo prosi narodno občinstvo našega okrožja, da dopošlje cvetke za cvetlični dan, ki se vrši dne 14. in 15. septembra, na gospe načelnice tega okraja. Prvi okraj »Trnovo, Krakovo in Rimska cesta« blagovoli doposlati na naslov gospe dr. Kozinove, Gradaška ulica št. 18. Drugi okraj »Sv. Jakob, Prule, Karlovska in Dolenjska cesta« na gospo M. Franzl, Privoz št. 10. Istotako se prosi vse cenjene gospe, da se zgledajo na cvetlični dan pri navedenih dveh gospeh načelnicah, kjer bodo sprejele cvetke, nabiralnike in gg. spremljevalce. Vlnjudo prosimo, da vse narodno občinstvo po možnosti pripomore prireditvi!

— **»Splošno slovensko žensko društvo«** najvljudneje prosi vse svoje članice, naj se polnoštevilno udeležijo sodelovanja pri II. ljubljanskem cvetličnem dnevu dne 14. in 15. t. m. Odbor se nada, da bo vsaka članica z veseljem in navdušenjem žrtvovala nekaj svojega časa v prid splošnemu blagru slovenskega naroda.

Se enkrat opozarjamo vse tovariše, da se vrši abiturijentski sestanek nar. radikalnega, socialističnega in sploh naprednega dijaštva v dne 15. in 16. septembra v Ljubljani v veliki dvorani Mestnega doma s sledečim sporedom: 1. Narodni radikalni program, 2. Sokolstvo in nar. radikalizem, 3. Vprašanje naraščanja, 4. Počitniška zveza, 5. Slovenstvo in Jugoslovanstvo, 6. Organizacija, 7. Naše delo v akad. društvi. — Otvoritev sestanka je 15. septembra ob pol 9. uri. Za brezplačna prenočišča je preskrbljeno. Pošameznih vabil ne bomo razpošiljali. Somišljeniki, udeležite se gotovo sestanka!

Pripravljalni odbor. **Ustanovni občni zbor društva absolventov kranjskih kmetijskih šol** vrši se v nedeljo, dne 15. t. m. ob 10. uri popoldne v gostilni pri Perlesu (Prešernova ulica) in ne v hotelu Strukelj, kakor se je pred par dnevi poročalo in objavilo v vabilih.

Veselica dne 15. septembra t. l. ki jo prireditelji združeni podružnici sv. Cirila in Metoda v Radovljici obeta biti užitekapolna. — Poleg nadvse burkaste burke — ki jo uprizorje naši znani igralci — nastopi tudi pomnoženi salonski orkester društva »Triglav« z povse novimi, izbranimi točkami, ki morajo zadovoljiti najrazvijačeno uho vsakega ljubitelja godbe. — V nedeljo v Radovljico! — **Veselica se vrši pri vsakem vremenu.**

Čitalnica v Brežicah priredi v nedeljo, dne 15. septembra t. l. ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma v Brežicah gledališko predstavo. Uprižori se veseloigra v treh dejanjih »Izbiralka«.

Ogenj v Vižmarjih.

Iz Vižmarjev nam poročajo: Včeraj ponoči je naenkrat začelo goreti pri Žnidarčku v Vižmarjih. Bilo je okoli ene po polnoči. Goreti je začelo v kozolcu. Gasilci so takoj prihiteli na pomoč in so ogenj omejili. Ker so bile strehe od dežja namočene in ni bilo vetra — je bilo upati, da je vas izven vsake nevarnosti. Naenkrat pa je začelo goreti v drugem precej oddaljenem kozolcu in sicer v slami pod kozolcem — iz česar se je jasno videlo, da je bil ogenj podložen.

Predno so mogli gasilci ogenj pogasiti, je tudi ta kozolec pogorel. Vaščanov se je polotil pri tem strah, kajti videli so, da je požigalec blizu in da ni gotovo, da še kje druge ne podtakne. Iz vsega se je dalo soditi, da je tudi prvi požar zanetila hudobna roka. Zbeganost na je postala še večja, ko se je naenkrat pokazal ogenj pri Škrbincu. Predno so mogli priti gasilci na to stran, je kozolec že do tal pogorel. Med tem je prišla tudi požarna bramba iz Dravelj in tako je bil ogenj kmalu pogasjen.

Toda med tem se je že četrtič oglašil klic: Gori! Na Poljanah se je med tem pokazal ogenj. Gasilci so leteli tudi tja gasiti, ljudje pa so hiteli čuvati svoje hiše, ker se je videlo, da nekdo sproti zažiga. Ljudstvo je bilo zelo razburjeno. Orožniki so takoj preiskali okolico — po vasi pa so do jutra ostale straže, da bi se požigalec od kod ne priklatil in zopet zažgal. Orožniki so prijeli slaboumnega človeka, ki je lazil okoli ognja in se je precej sumljivo vedel. Včeraj ob pol 12. so ga pripeljali v Ljubljano, kjer se bo izkazalo če je pravi. Zgorela so torej štiri poslopja. Ako slaboumni človek, ki so ga orožniki prijeli, ne bo pravi, bo treba v ljubljanski okolici paziti, da se ne začne zopet požari, kakor so se vršili spo-

mladi. Zato naj se nekoliko pazi na sumljive ljudi, vaščani pa naj bodo pripravljeni na vsak slučaj. Dobro bi bilo, da se postavijo kakšne čuvaji, kajti poljski pridelki so sedaj večinoma srečno v shrambah in vsak požar naredi tem večjo škodo. Opozarjamo torej na nevarnost.

Nehvaležnost je plačilo sveta.

(K razpravi pred okr. sodiščem v Litiji.)

Ko se je gospa Medvedova zopet zavedla, znašla se je v čedni postelji sama v majhni sobici. Poleg nje je sedela usmiljenka. Zadrženo pogleda okoli sebe.

»Kje pa sem?« —
»Tu pri nas ste, bolni ste — pa kmalu boste ozdravili in potem greste zopet domov« — jo je pomirjevala usmiljenka.

Res je bila bolna, pa ne na duhu, ampak na telesu. V hladilnici se je premrazila, vročina jo je kuhala, in trgalo jo je po udih. Vstati ni mogla, zato tudi ni silila iz postelje. V Zagorju pa so začeli pogrešati g. Medvedovo. Spočetka so je posamezniki izpraševali, kje da je. To povpraševanje pa je postajalo od dne do dne vseobče; in bogve od kod je med ljudstvo zašel glas, da je g. Medvedova v norišnici. Od ust do ust je šla ta novica in ljudstvo se je zgražalo nad takim početjem. Nevolja je bila vseobča, ljudje so pljuvali pred Koprivčovo hišo in žugave pesti so se dvigale proti njemu. Ogorčen je bil čez tako početje vsakdo, tudi tisti, ki sedaj z lastnoročnim podpisom pričajo, da je bila sloga med g. Medvedovo in Koprivčovo družino vedno najlepša!

G. Medvedova je imela še vedno svojih pristašev dovolj, to so bili stari ranjkega Matije Medveda. Ti niso mirovali, zahtevali so, da se g. Medvedova izpusti iz norišnice. Storiši so v a namen potrebne korake. Psihiater dr. Robida in dr. Stojc sta ženo opazovala in preiskovala; dognala sta, da je gospa Medvedova popolnoma normalna. A reva je bila vendar le v norišnici od 21. oktobra do 4. novembra 1910. Na strokovnjakso izjavo omenjenih doktorjev je bila 4. novembra 1910 izpuščena iz norišnice. Pa vsled duševnega trpljenja, vsled žalosti in prehlajenja ni mogla domov, ampak primorana je bila iti v bolnišnico. Tu je počasi okrevala in slednjič se je podala domov — s kakimi čutili — si lahko vsak misli! Bodisi, da je Koprivca in Malko pekla vest, bodisi iz bojazni pred javnostjo — najbrže pa iz drugega vzroka, je imela g. Medvedova sedaj nekaj časa mir, postopalo se je z njo kakor se gre. Pozabila je vse nezgode, katere ji je pripravil njen varovavec in zopet je pri njej prevladalo njeno dobro srce.

Koprivec je zopet letos začel govoriti okoli, da je g. Medvedova zmešana in pri sodnji je dosegel, da se je postavila pod kuratelo. Ko je prišla nekoč poletu v Ljubljano, da bi dvignila nekaj denarja pri hranilnici, so ji povedali, da je prepoved izrečena čez njeno knjižico — denarja ni dobila. Tako se ji je zgodilo tudi pri drugem denarnem zavodu. Morala si je v Ljubljani izposoditi denar, da je mogla domov. Med tem pa je Koprivec že kazal po Zagorju sodniški dekret, s katerim je imenovan začasno kuratorjem g. Medvedovi. In kakšen je ta kurator, to čuti g. Medvedova najbolje. Ko se je hotela peljati v bližnje toplice, ji ni dovolil Koprivec konja, denarja ji ne da, dasi ima lepo lastno premoženje; prepovedal je tudi sosedom, da ne sme Medvedovi nihče posoditi niti vinarja. Tako je postopanje »do groba hvaležnega Koprivca« napram svoji »dragi, ljubi mami«, kateri se ima zahvaliti vse, kar ima. G. Medvedova pa ima ljub vsemu prizadevanju še prijateljev, osebno v osebi g. Micheličica, ki je dal toliko denarja, da je mogla vložiti tožbo proti Koprivcu. Dne 31. avgusta se je vršila javna obravnava in zaslišanje prič. Obravnava se je preložila; kako bo ta javna razprava izpadla, bomo poročali.

Podali smo v tem pojasnilu sama gola dejstva, čisto resnico. Naloga našega lista je, da nastopa vedno proti krivici in da se poteguje za zatiranje. To smo storili v tem slučaju — in bomo tudi še vnaprej, ne glede na desno ne na levo. Ali je bilo to opravičeno, ali neopravičeno, o tem naj sodi javnost.

† Jaroslav Vrchlicky.

(Konec.)

Naj podamo le nekaj naslovov njegovih del: Epične pesmi (1876), Duh in svet (1878), Miti (1879), Legenda o sv. Prokopu (1884), Stara poročila (1884), Kmečke balade (1886), Odlomki epopeje (1886), Freske in gobelini (1890), Bogovi in ljudje (1899), Hilarion (1882), Twardowski (1885), Bar Kockba (1897), Pesem o Vineti (1906) — lirčne zbirke nasijo naslove: Iz globin (1875), Ekloge in pesmi (1880), Romanje k Eldoradu (1882), Carobni vrt (1888), Leto na jugu (1878), Kaj je življenje dalo (1883), Kako so se vlekli mrakovci (1885), Metulji vseh barev (1887), Na domačih tleh (1888), Dnevi in noči (1889). — Knjige elegij: E morda (1889), Sopki aster (1894), Prej nego umolknem (1895), Pesnikovo leto (1900), Duša mimoza (1903), Koralski otoki (1908), Skriti viri (1908) itd. K tem se družijo posebne zbirke: Soneti samotaria (1885), Glasovi v puščavi (1890), Gniljeve iluzije in večne resnice (1904), Godba v duši (1885), Zlati prah (1887), Moja sonata (1894), Fanfare in Kadence (1906). — Druga večja dela so: Vittoria Coloma (1877), Simfonije (1878), Pautheon (1880), Sfinx (1883), Fantolova dedščina (1888), Razne maske (1889), Brevir moderne človeka (1892), Pesmi popotnika (1896), Življenje in smrt (1892), Pege na solncu (1897), Pustil sem svet iti okrog sebe (1902), Moja domovina (1902), Tihi koraki (1905), Zapadi (1907). — Kar smo sedaj našli so samo

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

zbirke pesmi: Tem sledijo drame in igre, ki jih je okoli 30.

Najbolj znane so: Noč na Kalstajnu (se bo igrala tudi v Ljubljani) Godiva, Ljubezen in smrt, Knezi, Hippodamija, Sodba ljubezni itd.

Vrchlicky je večinoma del pisal v verzih. Nekaj reči je napisal tudi v prozi »Ironične in sentimentalne pripovedke, Pisane čepinje (tudi v slovenskem prevodu) Pape... K temu delu se pridružijo neštete razprave, študije opisi o knjigah in literaturi, in poleg vsega so cele knjige prevodov velikih del in pesniških zbirk.

Zato lahko rečemo, da je življensko delo pesnika Vrchlickega res cela literatura, ker je sam Vrchlicky napisal skoraj toliko, kakor drugod cela generacija pesnikov in pisateljev. Z njim je izgubil češki narod silo, ki pomeni vrhunec v razvoju češke literature 19. stoletja.

O zadnjih urah pesnika Vrchlickega se poroča: Smrt velikega pesnika je bila po dolgi, skoraj trimesečni bolezni zelo lahka. Popoldne dne 9. t. m. se mu je stanje poslabšalo — popoldne se je začela agonija, ki se je končala o poldesetih zvečer, ko je pesnik mirno zaspal.

Ob njegovi smrti so vsi češki listi izšli v žalni obliki in tudi vsi drugi slovanski listi so prinesli obširne nekrologe. Pogreb pesnika bo jutri popoldne. Pokopali ga na staroslavnem Višegradu, kjer so grobovi najslavnejših čeških mož. Svoje sožalje so izrazile doslej vse univerze, vse akademije, ministrski predstojniki, avstrijski cesar, ministrski predsednik, avstrijski minister, župani slovanskih mest in drugi. Pogreb bo nekaj največjega, kar je doslej Praga videla. »Union« je zapisala o njem: Njemu enakega ne bomo nikoli več videli...

Nainovejša telefonska in brzoiavna poročila.

CUVAJ NA EVHARISTIČNEM KONGRESU.
Zagreb, 11. septembra. Hrvaški kraljevski komisar Cuvaj odpotuje te dni iz Budimpešte na Dunaj, da se udeleži evharističnega kongresa.

VOJVODA ČERNOPJEJEV NI UBIT.
Petrograd, 11. septembra. Ruski časopis »Volja« poroča, da so vesti bolgarskih listov, da je znani bolgarski vstaški vojvoda Černopjejev padel v boju pri Kronopatriku, neresnične. Černopjejev je živ in se je srečno rešil. Par njegovih prijateljev je sicer v boju s Turki obležalo mrtvih na bojišču, njemu samemu pa se je posrečilo rešiti se.

POTOVANJE GROFA BERCHTOLDA V ITALIJO.

Rim, 11. septembra. Grof Berchtold odide baje v kratkem v Raccnigi, da se predstavi italijanskemu kralju. Istočasno se bo setal tudi z italijanskim ministrom za zunanje zadeve di San Giulianom.

SESTANEK RUSKEGA IN ANGLEŠKEGA BRODOVJA.

Petrograd, 11. septembra. Angleško in rusko brodogradništvo se ne bo moglo sestati v Kordanju, kakor so prvotno poročali listi, ker pride rusko brodogradništvo šele dne 23. septembra v to luko, ko bo angleško brodogradništvo že odplulo.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Radi drugega podjetja se proda krojaška obrt v kateri delajo 3 do 4 delavci, eventualno se sprejme tudi kompanjon. Natančneje v »Prvi anončni pisarni.« 591—10

Zračna meblovana soba s posebnim vzhodom se takoj odda. Istotam se sprejme gospode na izborni hrano. Naslov v »Prvi anončni pisarni.« 628—2

Meblovana soba s posebnim vzhodom se ceno odda stalnemu gospodu. Vpraša se: Emonska cesta 2. 626—4

Kdor želi zaostale številke romana »V sen-
ci jezuita« naj se takoj naroči na »Dan«. Na za-
htevo se vpošlje vse zaostale številke romana
brezplačno. Zahtevajte »Dan« po vseh toba-
karnah in gostilnah. Kupujte »Dan«, ki je edi-
ni vseslovenski neodvisni jutranji list! Stane
samo 6 vinarjev.

Pozor vrtnarji!

Lepo zemljišče za vrtnarsko obrt v sre-
dini Sp. Šiške, katera šteje nad 5 tisoč prebi-
valcev, se proda ali odda v najem.

Natančneje pri M. Terlepu, izdelovalstvu
vozov v Sp. Šiški pri Ljubljani.

Spretna blagajničarka

zmožna slovenščine in nemščine v govoru in pi-
savi, kakor tudi strojepisja in knjigovodstva, se
tako sprejme pri

Fr. Iglič-u v Ljubljani
Mestni trg št. 11.

Christoforov učni zavod

Sodna ulica 2

vpisuje ves september
vsak dan od 12. do 3. popoldne.

Tedenskih učnih ur 48, šolnina nizka. Revnim
gojenkam se šolnina zniža, dve se sprejmete
brezplačno in je tozadevno prošnjo vložiti do
15. septembra 1912.

Šolske knjige

za vse srednje, meščanske in
ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah ter vse
šolske potrebščine v najboljši kakovosti
priporoča po zmerni ceni

L. Schwentner
v Ljubljani, Prešernova ulica 3.
Poslopje mestne hranilnice.

Pozor! Pozor!
Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da
sem otvoril na
Sv. Petra cesti št. 9.
svojo prodajalno in delavnico za
razna obuvala.

Skrb mi bo, da bodem vsakemu dobro po-
stregel in ceno računil.

Za obilen obisk se priporoča
Fran Novak, čevljar
Ljubljana, Sv. Petra cesta 9.

Sprejema se tudi popravila.

Vse

na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih vpeljane

šolske knjige

ima v predpisanih izdajah in veliki množini v zalogi trdka

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

trgovina s knjigami in muzikalijami

Ljubljana, Kongresni trg šte. 2.

Seznamki učnih knjig se oddajajo zastonj.

Brez konkurence!
Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov do-
mačega izdelka. Za naročila po meri največja
izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. Najnižje cene.

T. MENCINGER, Ljubljana

Resljeva cesta 8 - Sv. Petra cesta 37 in 42 - Martinova cesta 18.

Špeceriska in delikatesna trgovina, žgalnica za kavo z električnim obratom in vročim zrakom.
Specialiteta! Zgana kava. Speci. liteta!

Posebna mešanica . . . kg K 4.80

Ljubljanska mešanica . . . „ 4.40

Kavarnarska mešanica . . . kg K 4.—

Tržaška mešanica . . . „ 3.60

Na vogalu Resljeve ceste vinarna. Odprta ob delavnikih do 9. zvečer, ob praznikih dopoldne.
Vsak dan sveže: kuhana praška, graška, sirova šentdanijska gnjat in dunajske klobasice.

Ravnokar došla velika izbira oblek za šolsko mladino

za deklice in dečke. — Najnovejše obleke, površnike in raglane za gospode.
Najmodernejšo in največjo izbero damske konfekcije, kakor paletaje, raglane,
kostume, jopice, krila in bluže po priznani najnižjih cenah priporoča

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

== Še nikdar niste kupili po tako nizkih cenah! ==

POZOR! POZOR!
Radi velike zaloge vseh
šolskih in uradniških potrebščin

kakor tudi galanterijskih predmetov prodajam
po zelo nizkih cenah na drobno in debelo.

Trgovina s papirjem in galanterijskim blagom:

FR. IGLIČ, Ljubljana

Mestni trg št. 11.—13. - Mestni trg št. 11.—13.

Moderna damska konfekcija

kakor plašči, kostumi, hišne halje, vrhnja krila v
krasni izbiri po zelo solidnih cenah

v modni in športni trgovini

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

Glasbena Matica v Ljubljani.

Vpisovanje v glasbeno šolo

se vrši 14., 15., 16., 17. in 18. septembra vsak dan od 9.—12. in od 3.—5. ure (izvzemši v
nedeljo popoldne) v pisarni »Glasbene Matice«, Vegova ulica št. 5.

Gojencem šole se podaja glasbena izobrazba v klavirju in violini od prvega začetka do
popolne konservatorske in koncertne višine; v violi, violončelu, kontrabasu, flavli, oboi, klarinetu,
fagotu, trobenti, rogu; pozavni do dostojne usposobljenosti za sodelovanje v orkestru; v solopetju
od začetka do koncertne in operne višine in v znanstveno-teoretičnih vedah, t. j. v glasbeni teoriji,
harmoniji, kontrapunktu in eventualno v kompoziciji in glasbeni zgodovini, izobrazba za razumevanje
skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, pevovodstvo, kapelnštvo i. t. d.

Zavod stoji pod administrativnim vodstvom g. šolskega ravnatelja Frana Gerbiča in pod
artističnim vodstvom koncertnega vodje g. Mateja Hubada.

Na zavodu poučuje 15 glasbenih učiteljev večakov, ki so umetniki absolvirani konservato-
risti, oziroma absolventi c. kr. akademije za glasbo in upodabljajočo umetnost, državno izprašani
učitelji ter drugi glasbeniki. Klavir poučujejo: Chlumecka, Gerbič, Noll, Pavčič, Praprotnik, Trost,
Vedral; gosli: Pospisilova, Vedral in kak glasbenik Slovenske Filharmonije; solopetje: Gerbič, Hubad,
Kozina; glasbeno teorijo: Marolt, Pavčič; petje: Hrstova, Hubad, Marolt; harmonijo in kontra-
punkt: Hubad; glasbeno zgodovino: Herzog. Orkestralne instrumente razni glasbeniki.

V učiteljski zbor letos nanovo vstopijo: g. Anton Trost, absolvent c. kr. akademije za glasbo
in upodabljajočo umetnost na Dunaju za klavir; absolvent praškega konservatorija g. Ferdo Herzog
za glasbeno-znanstvene predmete in državno izprašana učitelja gđc. Ivanka Hrstova in g. dr. Pavel
Kozina ter po potrebi kak glasbenik »Slovenske Filharmonije«.

S 1. oktobrom tega leta se na zavodu upelje brezplačen pouk petja za ljudsko-šolsko mla-
dino razdeljen v oddelke za deklice in dečke, ki bo trajal do aprila.

Natančnejši podatki so razvidni iz lepakov.

Odbor »Glasbene Matice«.